Region Stockholm

15

Yttrande över motion 2021:25 av Talla Alkurdi m.fl. (S) om att det är dags för en jämlik hjärtsjukvård i regionen

HSN 2021-1257

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
SjukhusLOU-avtal
Barbro Andersson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-12-17

HSN 2021-1257

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2021:25 av Talla Alkurdi m.fl. (S) om att det är dags för en jämlik hjärtsjukvård i regionen

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig om en jämlik hjärtsjukvård i regionen. I motionen föreslår Talla Alkurdi m.fl. (S) att uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att göra en översyn av öppenvårdskardiologi, för att säkra geografisk spridning, samt att anskaffa lämplig lokal för kardiologisk specialistmottagning i Södertälje och teckna avtal för drift för en period som sträcker sig fram till att översynen är klar.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2021:25 av Talla Alkurdi m.fl. (S)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2021:25 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
I motionen föreslås

- att uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att teckna avtal för drift av kardiologimottagningen för en period som sträcker sig fram till att översynen är klar,

- att uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att anskaffa lämplig lokal för kardiologimottagning i Södertälje,
- att hälso- och sjukvårdsnämndens översyn av öppenvårdskardiologi, för att säkra geografisk spridning, bör presentera i en modell där regionen hyr lokaler för kardiologimottagningar där driften sedan antingen upphandlas eller drivs i egen regi.

I Region Stockholm tillhandahålls kardiologisk vård på olika vårdnivåer beroende på medicinska behov. Patienter ges kardiologisk vård inom primärvården, akutsjukhusen, samt på kardiologiska specialistmottagningar i öppenvård, upphandlade enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Utöver dessa två likvärdiga kardiologiska specialistmottagningar har Ersta sjukhus ett LOU-upphandlat kardiologiuppdrag som även innefattar slutenvård.

Det medicinska och administrativa kunskapsstödet viss.nu ger anvisningar om vilken vårdnivå som är lämplig utifrån olika medicinska tillstånd och ger anvisningar kring medicinska tillstånd som kan behandlas inom icke-sjukhusansluten specialistvård och primärvård.

Det övervägande antalet patienter i behov av kardiologisk vård kan ha sin huvudsakliga vårdkontakt inom primärvården. Vid behov kan ansvarig husläkare vända sig till de två kardiologiska specialistmottagningarna för konsultation, vilket ingår som ett särskilt uppdrag i mottagningarnas verksamhet. Patienter som husläkaren bedömer har behov av specialistvård men som kan hanteras utanför akutsjukhusens uppdrag, ska remitteras till någon av de kardiologiska specialistmottagningarna. En mindre grupp patienter har behov av att regelbundet besöka specialistvården.

Inför beslut om förlängning av avtalen har förvaltningen gjort en övergripande uppföljning av verksamheten utifrån följande perspektiv: kvalitet, tillgänglighet, produktion, vårdgivare och ekonomi. Uppföljningen visar på att avtalen i sin helhet fungerar väl. Avtal för två av de tre kardiologiska specialistmottagningar som LOU-upphandlades år 2017 förlängdes år 2020 genom ett beslut på hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HDIR 20291). Orsaken till att enbart två av tre avtal förlängdes berodde på sviktande remissflöde till mottagningarna.

Kardiologisk vård i Södertälje
Inom specialiteten kardiologi fanns fram till våren 2018 därutöver ett avtal med Hjärt- och kärlcentrum i Södertälje (HKC) som var förlängt utöver tillåten tidsram och därför riskerade att bedömas som ett olagligt

direktavtal. HKC deltog i LOU-upphandlingen gällande kardiologi år 2017 men var inte en av de leverantörer som antogs.

I samband med att HKC avslutade sin verksamhet uppmärksammades att det funnits en andel patienter som remitterats till mottagningen där primärvården bedömdes vara lämpligare vårdnivå. Det startades därför ett kardiologiprojekt i Södertälje vars syfte var att stärka primärvårdens kunskap att ge patienter kardiologisk vård. Detta skedde till exempel genom utbildning och sakkunnig kollegial granskning. Under perioden maj 2018 - maj 2020 genomfördes 2088 konsultationer inom projektet. Samtliga vårdcentraler i Södertälje, Nykvarn och Salem har erbjudits utbildning och stöd genom projektet och hälso- och sjukvårdsförvaltningens bedömning är att kompetensen hos primärvården i Södertälje har höjts. Projektet avslutades i september 2020.

I Södertälje finns 13 husläkarmottagningar varav fyra också har ett särskilt uppdrag till husläkarmottagningar verksamma i socioekonomiskt utsatta områden. Uppdraget ”Hälsofrämjande befolkningsinriktade insatser” ska bidra till att ge bättre förutsättningar för en god och jämlik hälsa och målet är att fysisk och psykisk hälsa ska förbättras hos invånarna.

Södertälje sjukhus som är ett kombinerat akutsjukhus- och närsjukhus har i sitt avtal ett internmedicinskt uppdrag där kardiologin är en del. Uppdraget omfattar såväl slutenvård som öppenvårdsmottagning. Den sjukhus-anslutna specialistmottagningen på Södertälje sjukhus utreder och behandlar patienter med hjärtsvikt, högt blodtryck, arytmier, kranskärlssjukdom såsom hjärtinfarkt och kärlkramp.

Överväganden
I Södertälje finns såväl husläkarmottagningar som akut- och närsjukhus som har i uppdrag att omhänderta patienter med kardiologiska sjukdomar. Södertälje sjukhusavtal justeras årligen och i den processen kan volymer justeras om behovet överstiger avtalade volymer. Förvaltningen bedömer också att primärvårdens kompetensnivå för att hantera patienter i behov av kardiologisk vård har stärkts genom det genomförda kardiologiprojektet.

Vid behov kan primärvården konsultera eller skicka remiss till någon av de kardiologiska specialistmottagningarna.

Tecknande av direktavtal med vårdgivare för att bedriva kardiologisk vård strider mot gällande upphandlingsrättslig lagstiftning och avtalet riskerar därför att betraktas som olagligt och ogiltigförklaras.

Inför att nuvarande LOU-upphandlade avtal inom kardiologi löper ut kommer förvaltningen att påbörja ett nytt avtalsarbete där, med utgångspunkt i vårdbehovet, framtida avtalsform samt uppdrag och kravställning för kardiologisk öppenvård kommer att utredas. Inom ramen för kravställning prövas alltid vårdutbudsbehovet ur bland annat ett geografiskt perspektiv.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet förväntas få oförändrade ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Beslutet förväntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Beslutet innebär inga konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Miljökonsekvenser
Beslutet förväntas få oförändrande konsekvenser för miljö.

Administrativa konsekvenser
Beslutet innebär inga administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Anders Ahlsson, 2021-12-17

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Motion av Talla Alkurdi (S) m.fl. Dags för en jämlik hjärtsjukvård i regionen

Regionens organisering av öppenvården inom kardiologi har inte fungerat väl. Vid den senaste LOU-upphandlingen år 2017 förlorade viktiga aktörer avtal med regionen och den geografiska spridningen minskade. All öppenvårdskardiologi avtalades med tre hjärtmottagningar. Aleris Handen, Aleris Sabbatsberg, Stockholm Heart Center (SHC). De senaste åren har Aleris stängt sin klinik i Handen samt köpt upp SHC. Vården utförs alltså enbart av en aktör och den geografiska spridningen har minskat ytterligare.

Under våren 2018 upphörde Hjärt- och kärlcentrums avtal med Region Stockholm inom öppenvårdskardiologi, och vårdgivare stängde sin kardiologimottagning i Södertälje. Berörda patienter blev remitterade till att remittera sina patienter till mottagningarna som fick avtal inom upphandlingen, medicinmottagningen Södertälje sjukhus eller till vårdcentral i kommunen. Genom åtskilliga patientberättelser framträder en bild av att patienter faller mellan stolarna och inte får den vård de behöver. Det är i detta läge väldigt svårt att förstå hur hjärtsjukvården i regionen och specifikt i Södertälje kan upprätthålla god kvalitet och tillgänglighet.

Trots detta valde regionen att hösten år 2020 göra en treårig förlängning av avtalet med vårdgivarna inom kardiologisk öppenvård. Samtidigt fattades beslut om en utökad utredning om kardiologin i regionen för att bland annat beskriva vårdbehov och vårdutbud, vårdnivåer och vårdstruktur samt utvärdera av nuvarande kardiologiavtal utifrån kvalitet, tillgänglighet, effektivitet, produktion och ekonomi. Dessutom ska en analys göras av vårdbehov och konsekvenser för jämlik vård. Utredningen är inte vid dagens datum påbörjad ännu.

Hjärt- och kärlcentrum i Södertälje har de senaste åren haft möjlighet att bedriva ett så kallat kardiologiprojekt i samarbete med primärvården. Det har syftat till att stärka och förbättra kvalitén inom kardiologivården i Södertälje. I mars 2018 beskrevs det av regionen som en ny utveckling för hjärtsjukvården där Södertälje gick i bräschen och att detta skulle bli en Södertäljemodell för hjärtsjukvården. I mars 2019 fick det aktuella kardiologiteamet besked om att projektet skulle förlängas 3,5 år men ett år senare meddelades att det skulle läggas ned istället.

Vi konstaterar att när det gäller hjärtvården i Södertälje och i övriga regionen har ingenting blivit som det var planerat och som kommunicerats. Det enda rimliga sättet att agera är att sätta ner foten och börja om från början. Region Stockholm måste arbeta för att långsiktigt garantera en ökad tillgänglighet till kardiologisk öppenvård i både södra och norra länsdelarna.

Med anledning av ovanstående föreslår Socialdemokraterna regionfullmäktige besluta

att uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att teckna avtal för drift av kardiologimottagningen för en period som sträcker sig fram till att översynen är klar

att uppdra till hälso- och sjukvårdsnämnden att anskaffa lämplig lokal för kardiologimottagning i Södertälje

att hälso- och sjukvårdsnämndens översyn av öppenvårdskardiologi, för att säkra geografisk spridning, bör presentera i en modell där regionen hyr lokaler för kardiologimottagningar där driften sedan antingen upphandlas eller drivs i egen regi

Talla Alkurdi (S)

Elof Hansjons (S)

Nina Ünesi (S)

Petra Larsson (S)